

**SİRKÜLER**  
**Sayı: 2008/195**

**İstanbul, 07.11.2008**  
**Ref: 4/195**

**Konu:**  
**YURTDIŞINDA GEÇEN SÜRELERİN BORÇLANDIRILMASI VE DEĞERLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK**

06.11.2008 tarihli ve 27046 sayılı Resmi Gazete’de “Yurtdışında Geçen Sürelerin Borçlandırılması ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik” yayınlanmıştır.

Yönetmelik, Türk vatandaşlarının, yurtdışında geçen ve belgelendirilen sigortalılık süreleri ile bu sigortalılık süreleri arasında veya sonundaki işsizlik sürelerinden her birinde bir yıla kadar olan kısmının ve yurtdışında ev kadını olarak geçen sürelerinin, talepleri halinde borçlandırılarak sosyal güvenlikleri bakımından değerlendirilmesindeki usul ve esasları düzenlemektedir.

Yönetmelik, ikili veya çok taraflı sosyal güvenlik sözleşmesi yapılmış olup olmadığına bakılmaksızın yabancı bir ülkede geçen sigortalılık veya ev kadını sürelerinde ve borçlanma talep tarihinde Türk vatandaşı olanları kapsamaktadır.

Borçlanma hakkından yararlanabilmek için;

- Türkiye’de sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi çalışması olanların, en son tabi oldukları sosyal güvenlik kuruluşuna,
- Türkiye’de sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi çalışması olmayanların, Kuruma,
- Sosyal güvenlik sözleşmeleri uygulanmak suretiyle kısmi aylık bağlanmış olanların, aylık aldıkları sosyal güvenlik kuruluşuna

yazılı olarak başvuruda bulunmaları şarttır.

Yurtdışında geçen sigortalılık süreleri ile bu süreler arasında veya sonunda her birinde bir yıla kadar olan işsizlik süreleri veya ev kadını olarak geçen süreler borçlandırılır.

Buna göre;

- 18 yaşın doldurulmasından önce yurtdışında sigortalı ve ev kadını olarak geçen süreler,
- Türk vatandaşlığının kazanılmasından önce veya Türk vatandaşlığının kaybedilmesinden sonra yurtdışında sigortalı veya ev kadını olarak geçen süreler,
- İkili sosyal güvenlik sözleşmesine göre kendilerine kısmi aylık bağlanmış olanların yurtdışında geçen sigortalılık süreleri arasında ve bu sürelerin bitim tarihinden sonraki işsizlik süreleri,

ç) Sosyal güvenlik kanunlarına göre malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları kapsamında geçen sürelerle çakışan yurtdışı süreleri

borçlandırılmaz.

Borçlanma için başvuruda bulunanlar, yurtdışında geçen sürelerinin tamamını veya istediği kadarını borçlanabilirler. Kısmi borçlanma yapmak isteyenler, borçlanacakları süreleri gün, ay ve yıl olarak belirtmek zorundadırlar.

Borçlanma başvuruları, örneği Kurumca hazırlanan ve Kurumun Internet sayfasında yayımlanan Yurtdışı Hizmet Borçlanma Talep Dilekçesi ile yapılır.

Yurtdışı Hizmet Borçlanma Talep Dilekçesinde, yurtdışında borçlanma kapsamında geçen sigortalılık veya ev kadını olarak geçen süreleri bulunan kişinin adı, soyadı, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, borçlanılmak istenilen sürenin niteliği ve süresi, borçlanma miktarının hesabına esas bir günlük prime esas kazanç tutarı ve tebligat adresi ile Türkiye’de sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi geçen çalışmaları varsa kurumu, sigortalılık statüsü, sicil numarası ve süresi belirtilir.

Yurtdışı Hizmet Borçlanma Talep Dilekçesine, yönetmeliğin 9’uncu maddesinde belirtilen ve borçlanılacak süreye uygun belge asıllarının eklenmesi zorunludur. Kurum, bu belgelerin aslı yerine örneğini ve borçlanma işlemini tamamlamak için ihtiyaç duyduğu diğer belgeleri istemeye yetkilidir.

Bu yönetmelik ile, 15.09.1985 tarihli ve 18869 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Yurtdışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurtdışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında 3201 sayılı Kanunun Uygulama Yönetmeliği” yürürlükten kaldırılmıştır.

08.05.2008 tarihinden itibaren yapılan başvurular hakkında bu Yönetmelik hükümleri uygulanır. 08.05.2008 tarihinden önce yurtdışı borçlanma başvurusunda bulunanlardan; borç tahakkuku ile ilgili işlemleri devam edenlerin, borç tahakkuku yapılmış olanların, tahakkuk ettirilen borçlarını ödeyenlerin ve borçlandıkları yurtdışı hizmetleri dikkate alınarak aylık bağlanmış olanların kazanılmış hakları saklıdır.

Yönetmelik, 06.11.2008 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

**DENGE DENETİM YEMİNLİ  
MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.**

**EK:**

Yurtdışında Geçen Sürelerin Borçlandırılması ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik

## YÖNETMELİK

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından:

**YURTDIŞINDA GEÇEN SÜRELERİN BORÇLANDIRILMASI  
VE DEĞERLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK****BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç**

**MADDE 1 –** (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Türk vatandaşlarının, yurtdışında geçen ve belgelendirilen sigortalılık süreleri ile bu sigortalılık süreleri arasında veya sonundaki işsizlik sürelerinden her birinde bir yıla kadar olan kısmının ve yurtdışında ev kadını olarak geçen sürelerinin, talepleri halinde borçlandırılarak sosyal güvenlikleri bakımından değerlendirilmesindeki usul ve esasları düzenlemektir.

**Kapsam**

**MADDE 2 –** (1) Bu Yönetmelik, ikili veya çok taraflı sosyal güvenlik sözleşmesi yapılmış olup olmadığına bakılmaksızın yabancı bir ülkede geçen sigortalılık veya ev kadını sürelerinde ve borçlanma talep tarihinde Türk vatandaşı olanları kapsar.

**Dayanak**

**MADDE 3 –** (1) Bu Yönetmelik, 8/5/1985 tarihli ve 3201 sayılı Yurtdışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurtdışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanununun 12 nci maddesi hükmüne dayanılarak hazırlanmıştır.

**Tanımlar**

**MADDE 4 –** (1) Bu Yönetmelikte geçen:

- a) Borcun tamamının ödenmesi: Aylık talep tarihinden önce en az aylığa hak kazanmaya yetecek süre karşılığı ödenen miktarı,
- b) Döviz: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından konvertibl sayılan yabancı ülke para birimlerini,
- c) İşsizlik süresi: İlgili ülke mevzuatına göre çalışma süreleri ile bu çalışma sürelerine eş değer süreler haricinde o ülkede geçen süreyi,
- ç) Kanun: 8/5/1985 tarihli ve 3201 sayılı Yurt Dışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurtdışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanunu,
- d) Kesin dönüş: Aylık tahsis talebinde bulunanların yurtdışındaki çalışmalarının sona ermesini, ikamete dayalı bir sosyal sigorta ya da sosyal yardım ödeneği almamaları durumunu,
- e) Kısmi aylık: Sosyal güvenlik sözleşmesine istinaden birleşik sigortalılık süreleri üzerinden taraflardan biri tarafından kendi sigortalılık ve mevzuatına göre bağlanan aylıkları,
- f) Kurum: Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığını,
- g) Sigortalılık süresi: Borçlanma kapsamındaki sürenin bulunduğu ülke mevzuatına göre ikamet süreleri hariç, çalışılmış ya da çalışılmış süre olarak kabul edilen süreleri,
- ğ) Sosyal güvenlik kanunları: 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesi ile 24/5/1983 tarihli ve 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun ile bu kanunlara ait ek ve değişiklikleri,
- h) Sosyal güvenlik kuruluşları: Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı ile 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesine tabi sandıkları,
- ı) Sosyal güvenlik sözleşmesi: Ülkemizin taraf olduğu sosyal güvenlik alanındaki ikili veya çok taraflı anlaşmaları,
- i) Sosyal yardım: Bulunulan ülke mevzuatı kapsamında, geçimlerini sağlayacak hiçbir gelirleri olmayan veya mevcut gelirleriyle geçimlerini sağlamakta güçlük çeken kişilerin asgari geçim düzeyi ile sınırlı olmak üzere geçimlerinin sağlanması amacıyla kamu kurum ve kuruluşları tarafından muhtaçlık durumuna ve süresine göre ödenen, ikamet şartına bağılı nakdi yardımları,
- j) 5510 sayılı Kanun: 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununu ifade eder.

**İKİNCİ BÖLÜM****Borçlanma Başvurularına Ait Usul ve Esaslar****Başvurulacak kuruluşlar**

**MADDE 5 –** (1) Borçlanma hakkından yararlanabilmek için;

- a) Türkiye’de sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi çalışması olanların, en son tabi oldukları sosyal güvenlik kuruluşuna,
- b) Türkiye’de sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi çalışması olmayanların, Kuruma,
- c) Sosyal güvenlik sözleşmeleri uygulanmak suretiyle kısmi aylık bağlanmış olanların, aylık aldıkları sosyal güvenlik kuruluşuna yazılı olarak başvuruda bulunmaları şarttır.

(2) Yurtdışında sigortalılık veya ev kadını olarak geçen süreleri bulunanlardan ölenlerin hak sahipleri tarafından yapılacak borçlanma başvurularında da birinci fıkraya hükümleri uygulanır.

**Borçlanma kapsamındaki süreler**

**MADDE 6 –** (1) Yurtdışında geçen sigortalılık süreleri ile bu süreler arasında veya sonunda her birinde bir yıla kadar olan işsizlik süreleri veya ev kadını olarak geçen süreler borçlandırılır.

- (2) Buna göre;
- a) 18 yaşın doldurulmasından önce yurtdışında sigortalı ve ev kadını olarak geçen süreler,
- b) Türk vatandaşlığının kazanılmasından önce veya Türk vatandaşlığının kaybedilmesinden sonra yurtdışında sigortalı veya ev kadını olarak geçen süreler,
- c) İkili sosyal güvenlik sözleşmesine göre kendilerine kısmi aylık bağlanmış olanların yurtdışında geçen sigortalılık süreleri arasında ve bu sürelerin bitim tarihinden sonraki işsizlik süreleri,
- ç) Sosyal güvenlik kanunlarına göre malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları kapsamında geçen sürelerle çakışan yurtdışı süreleri borçlandırılmaz.
- (3) Borçlanma için başvuruda bulunanlar, yurtdışında geçen sürelerinin tamamını veya istediği kadarını borçlanabilirler. Kısmi borçlanma yapmak isteyenler, borçlanacakları süreleri gün, ay ve yıl olarak belirtmek zorundadırlar.

#### **Borçlanma başvurusunda istenilecek belgeler**

**MADDE 7 –** (1) Borçlanma başvuruları, örneği Kurumca hazırlanan ve Kurumun Internet sayfasında yayımlanan Yurtdışı Hizmet Borçlanma Talep Dilekçesi ile yapılır.

(2) Yurtdışı Hizmet Borçlanma Talep Dilekçesinde, yurtdışında borçlanma kapsamında geçen sigortalılık veya ev kadını olarak geçen süreleri bulunan kişinin adı, soyadı, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, borçlanılmak istenilen sürenin niteliği ve süresi, borçlanma miktarının hesabına esas bir günlük prime esas kazanç tutarı ve tebligat adresi ile Türkiye’de sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi geçen çalışmaları varsa kurumu, sigortalılık statüsü, sicil numarası ve süresi belirtilir.

(3) Yurtdışı Hizmet Borçlanma Talep Dilekçesine, 9 uncu maddede belirtilen ve borçlanılacak süreye uygun belge asıllarının eklenmesi zorunludur. Kurum, bu belgelerin aslı yerine örneğini ve borçlanma işlemi tamamlamak için ihtiyaç duyduğu diğer belgeleri istemeye yetkilidir.

#### **Sigortalılık sürelerinin belgelendirilmesi mecburiyeti**

**MADDE 8 –** (1) Borçlanma başvurusunda bulunanlar, yurtdışında geçen ve borçlanmaya esas olacak sürelerine ait 9 uncu maddede belirtilen belgelerden durumlarına uygun olanını, Kuruma ibraz etmekle belgelendirme mecburiyetlerini yerine getirmiş olurlar.

(2) Kurum, gerektiğinde sigortalılık sürelerinin tespiti için sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmış ülkelerden idari yardım talebinde bulunabilir.

#### **Yurtdışı sigortalılık sürelerine ait belgeler**

**MADDE 9 –** (1) Borçlanma yapılabilmesi için;

- a) Borçlanılacak süre sosyal güvenlik sözleşmesi akdedilmiş ülkelerde geçmişse;
- 1) Çalışılan ülkede bağlı bulunulan sigorta merciinden alınacak hizmet cetveli veya sigorta kartlarından,
- 2) Sigortalıların çalıştıkları iş yerlerinin resmi kuruluşlara ait olması veya resmi kuruluşlarca ya da kamu kurumu olarak kabul edilen kuruluşlarca düzenlenmesi halinde, belgelerin ayrıca tasdikine gerek kalmaksızın; çalışılan ülkede işyerinin ait olduğu belediyelerce düzenlenmiş hizmet belgeleri, vergi dairelerince çalışılan sürelerle ilişkin düzenlenmiş belgeler, iş bulma kurumlarınca işsizlikte geçen sürelerle ilişkin verilen belgeler, ilgili meslek kuruluşları veya birliklerince veya diğer resmi kuruluşlarca verilen hizmet belgelerinden,

3) Yurtdışında kendi adına ve hesabına çalışanların bağlı oldukları vergi dairesi, ilgili meslek kuruluşu veya birliklerince verilen hizmet belgesinden,

4) Bulunulan ülkelerdeki Türk konsoloslukları, çalışma ve sosyal güvenlik müşavirlikleri veya ataşelikler gibi temsilciliklerden alınacak ve yurtdışı borçlanma için kullanılacağı belirtilen hizmet belgelerinden,

b) Borçlanılacak süre sosyal güvenlik sözleşmesi akdedilmemiş ülkelerde geçmişse;

1) Bulunulan ülkelerdeki Türk konsoloslukları, çalışma ve sosyal güvenlik müşavirlikleri veya ataşelikler gibi temsilciliklerden alınacak ve yurtdışı borçlanma için kullanılacağı belirtilen hizmet belgelerinden,

2) Yurtdışında çalıştıkları iş yerlerinden alacakları hizmet sürelerini gösterir bonservisleri ile birlikte pasaportlarında bulunan çalışma izinlerinin tercümelerinden,

3) Gemi adamları, çalıştıkları geminin bayrağını taşıdıkları ülkelerde bulunan Türk konsoloslukları, çalışma ve sosyal güvenlik müşavirlikleri veya ataşelikler gibi temsilciliklerinden alacakları ve yurtdışı borçlanma için kullanılacağı belirtilen hizmet belgelerini veya iş yerlerinden alacakları sigortalılık sürelerini gösterir bonservisleri ile gemilerde çalıştıklarını gösterir belgelerde kayıtlı bulunan çalışma izinlerinin tercüme veya da pasaportlarında çalışma süreleri ile örtüşen giriş-çıkış tarihlerini gösterir sayfaların örneklerinden durumlarına uygun olan belgenin Kuruma ibraz edilmesi gerekir.

(2) Ev kadını olarak geçen süreler, yurtdışında oturduklarına dair alacakları ikamet belgesinin Türkiye’de yeminli tercüme bürolarınca yapılmış veya yurtdışında bulunan Türk temsilciliklerince akredite edilmiş tercümanlarca yapılmış ve ilgili temsilcilikçe onaylanmış tercümesi ya da çalışma ve sosyal güvenlik müşavirlik veya ataşeliğinin bulunduğu Türk temsilciliklerinde söz konusu birimlerin ikamet belgesine istinaden düzenleyecekleri belge ile birlikte, ikamet belgesi temin edilemiyorsa yurtdışına çıkış ve yurda giriş tarihlerinin, fotoğraf ve künye bilgilerinin bulunduğu pasaport sayfalarının fotokopisi ya da emniyet müdürlüklerinden alacakları yurda giriş-çıkış çizelgesi ile belgelendirilir.

## **ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**

### **Borçlanma Miktarının Tespiti, Ödenmesi ve Borçlanmadan Vazgeçme**

#### **Borçlanma miktarının tespiti, tebliği ve ödenmesi**

**MADDE 10 –** (1) Borçlanma tutarı, 5510 sayılı Kanununun 82 nci maddesinde belirtilen alt ve üst sınırları arasında kalmak kaydıyla başvuru sahibince seçilen prime esas günlük kazancın % 32’sinin borçlanılacak gün sayısı ile çarpımı kadardır.

(2) Borçlanma tutarının tespitinde, adi posta veya kargo yolu ile veya Kuruma doğrudan yapılan yazılı

başvurularda Yurtdışı Hizmet Borçlanma Talep Dilekçesinin Kurumun evrak kayıtlarına intikal ettiği tarih esas alınır. Taahhütlü, iadeli taahhütlü veya acele posta olarak gönderilen yurtdışı borçlanma taleplerinde ise dilekçenin postaya verildiği tarih, Kuruma intikal tarihi olarak kabul edilir.

(3) Yurtdışı Hizmet Borçlanma Talep Dilekçesi ile seçilen bir günlük borçlanma miktarının tespitine esas kazanç, borç tutarının ilgiliye tebliğ tarihine kadar yapılacak yazılı başvuru üzerine, yeniden belirleyeceği prime esas kazançta göre değiştirilir.

(4) Kurumca birinci fıkraya göre tahakkuk ettirilen borç tutarı, ilgiliye iadeli taahhütlü olarak tebliğ edilir. Posta alındısının ilgiliye teslim edildiği tarih, borcun tebliğ tarihidir.

(5) Borçlanma başvuru sahiplerine borçlanma tutarı Yeni Türk Lirası cinsinden tebliğ edilir. Tebliğ edilen borç, Türkiye’de ödenmesi halinde Yeni Türk Lirası, yurtdışından ödenmesi halinde ise Yeni Türk Lirası karşılığı döviz olarak ödenir.

(6) Borcun tebliğ edildiği tarihten itibaren üç ay içinde ödenmemesi halinde, borçlanma işlemi geçersiz sayılır. Üç aylık süre içerisinde borcun bir kısmının ödenmesi halinde, ödenen miktara isabet eden süre geçerli sayılır. Borcun bir kısmını veya tamamını ödemeyenlerin, bu sürelerinin Kanuna göre değerlendirilmesi, yeniden yazılı başvuruda bulunmaları ve tahakkuk eden borç miktarını süresi içinde ödemeleri şartına bağlıdır.

#### **Borçlanmadan vazgeçme ve borçlanma miktarının iadesi**

**MADDE 11 –** (1) Borçlanma başvurusunda bulunup borcu tebliğ edilmeden ya da tebliğ edildikten sonra üç aylık süre içinde borçlanma başvurusundan vazgeçtiklerini yazılı olarak ilgili sosyal güvenlik kuruluşuna bildirenlerin borçlanma başvuruları geçersiz sayılır.

(2) Tahakkuk ettirilen borcun tamamını veya bir kısmını ödeyenlerden borçlanmalarının iptal edilmesi için başvuruda bulunanların ödedikleri borçlanma tutarının tamamı, faiz uygulanmaksızın Yeni Türk Lirası olarak iade edilir. Kısmi iade yapılmaz.

(3) Borçlandıkları hizmetleri ile malullük ve yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanamayan sigortalılar ile ölüm aylığı bağlanamayan hak sahiplerine başvuruları halinde ödenen borçlanma tutarının tamamı faiz uygulanmaksızın Yeni Türk Lirası olarak iade edilir.

(4) Borçlandıkları hizmetler dikkate alınarak aylık bağlanmış olanlar, borçlanma başvurusundan vazgeçemezler ve bunların ödedikleri borçlanma tutarı iade edilmez.

### **DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

#### **Borçlandırılan Sürelerin Değerlendirilmesi ve Yoklama İşlemleri**

##### **Borçlandırılan sürelerin değerlendirilmesi ve sigortalılığın başlangıcı**

**MADDE 12 –** (1) Başvuru sahibince borçlanmak istenilen süre belirtilmişse belirtilen süre, belirtilmemiş ise ispatlayıcı belgelerde kayıtlı bulunan tarihler arasındaki son tarihten geriye doğru olmak üzere borçlanmak istediği gün sayısı esas alınır. Bu tespit bir yıl 360 gün, bir ay 30 gün olarak hesaplanır.

(2) Yurtdışında hizmet borçlanmasına dair sürelerin 5510 sayılı Kanun kapsamında hangi sigortalılık haline göre geçmiş sayılacağına belirlenmesinde söz konusu süreler, başvuru sahiplerinin Türkiye’de sigortalılıkları varsa borçlanma talep tarihindeki en son sigortalılık haline göre, sigortalılıkları yoksa 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında geçmiş sigortalılık süresi olarak kabul edilir.

(3) Türkiye’de sosyal güvenlik kanunlarına tabi hizmetleri olanların borçlandıkları gün sayısı, prim ödeme gün sayıları veya hizmetlerine eklenir.

(4) Aylığa hak kazanmak için 5510 sayılı Kanunun 38 inci maddesinin üçüncü fıkrasında tanımlanan anlamda belli bir sigortalılık süresi şartının yerine getirilip getirilmediğinin tespitinde geçerli olmak üzere;

a) Sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki süreler borçlanılmış ise sigortalılığın başlangıç tarihi, borçlanılan gün sayısı kadar geriye götürülür.

b) Türkiye’de sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi hizmeti bulunmayan başvuru sahiplerinin sigortalılıklarının başlangıç tarihi, borçlanılan tamamen ödedikleri tarihten, sigortalı ölmüş ise ölüm tarihinden, borçlanılan gün sayısı kadar geriye götürülmek suretiyle tespit edilir. Birden fazla yurtdışı hizmet borçlanması durumunda da sigortalılık süresi başlangıcı, borcun en son ödendiği tarihten, borçlanılan toplam gün sayısı kadar geriye götürülerek belirlenir.

(5) Sosyal güvenlik sözleşmesi yapılmış ülkelerdeki hizmetlerini borçlananların, sözleşme yapılan ülkede ilk defa çalışmaya başladıkları tarih, ilk işe giriş tarihi olarak dikkate alınmaz.

##### **Aylığa hak kazanma ve aylığın başlama tarihi**

**MADDE 13 –** (1) Değerlendirilen sürelerin aylık bağlanmasında dikkate alınabilmesi için;

a) Yurda kesin dönülmüş olması,

b) Tahakkuk ettirilen borcun tamamının ödenmiş olması,

c) 5510 sayılı Kanunla mülga kanunların yürürlükteki hükümlerine veya sosyal güvenlik kanunlarına göre aylığa hak kazanılmış olması,

ç) Kuruma yazılı başvuruda bulunulması

şarttır.

(2) Tahsis talebinde bulunanlardan; 28/8/2008 tarihli ve 26981 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinde öngörülen tahsis talep dilekçesine ek olarak örneği Kurumca hazırlanan 3201 sayılı Kanuna Göre Aylık Talebinde Bulunanlara Mahsus Beyan ve Taahhüt Belgesi ile çalıştığı işyerinden ayrıldığını, yurt dışında ikamete dayalı bir sosyal sigorta ya da sosyal yardım ödeneğinin sona erdiğini gösterir belge alınır. Sosyal yardım ödeneğini almayanlar ise durumlarını örneği Kurumca hazırlanan beyan ve taahhüt belgesi ile bildirirler.

(3) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen şartları yerine getirenlerin aylıkları, yazılı talepte buldukları tarihi takip eden aybaşından başlar.

(4) Aylıklarının hesabında 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

### **Yoklama işlemleri**

**MADDE 14 –** (1) Borçlandıkları süreler dikkate alınarak malullük, yaşlılık ve emekli aylığı bağlananların aylık alma şartlarının devam edip etmediği hususu, Kurumca, gerekli görülen zaman ve hallerde araştırılabilir.

(2) Birinci fıkrada belirtilenlerden altı aydan daha uzun süre yurtdışında bulunmuş olanlar, yurtdışında çalışıp çalışmadıklarını ve ikamete dayalı bir sosyal sigorta ya da sosyal yardım ödeneği alıp almadıklarını gösterir belgeleri, örneği Kurumca hazırlanan 3201 sayılı Kanuna Göre Aylık Alanlara Mahsus Yoklama Belgesi ile birlikte söz konusu altı aylık sürenin dolduğu tarihten sonra üç ay içinde Kuruma vermek zorundadırlar.

(3) Kurum, Kanuna göre malullük, yaşlılık ve emekli aylığı bağlananların altı aydan daha uzun süre ile yurt dışında bulunup bulunmadıklarını, her yıl Emniyet Genel Müdürlüğünden alınacak kayıtlarla tespit eder. Söz konusu uygulamanın kapsamı, şekli ve diğer usul ve esasları Kurum ile Emniyet Genel Müdürlüğü arasında yapılacak olan protokolle belirlenir.

(4) Yıl içinde aylık bağlananların yoklama işlemleri, takip eden yıldan itibaren başlatılır.

(5) Yoklama işlemleri sonucunda altı aydan daha uzun süre yurtdışında buldukları halde, ikinci fıkrada belirtilen belgeleri, yine ikinci fıkrada belirtilen süre içinde Kuruma vermediği tespit edilenlerin aylıkları, bildirim yapılmaksızın söz konusu belgelerin intikaline kadar durdurulur.

(6) Aylıkları durdurulanların Kuruma ibraz edecekleri belgelerden ya da Kurumca yapılacak olan araştırma sonucunda, yurtdışında;

a) Çalışmadıkları, ikamete dayalı bir sosyal sigorta ya da sosyal yardım ödeneği almadıkları tespit edilenlerin aylıkları, durdurulduğu tarihten geçerli olmak üzere ödenir.

b) Çalıştıkları, ikamete dayalı bir sosyal sigorta ya da sosyal yardım ödeneği aldıkları tespit edilenlerin aylıkları, 15 inci maddenin birinci fıkrasına göre kesilir. Yersiz yapıldığı tespit edilen ödemeler, 5510 sayılı Kanunun 96 ncı maddesi hükümlerine göre geri alınır.

(7) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında, evli ya da birlikte yaşayan çiftler için ödenen sosyal yardımlar her iki eş için de ödeniyor olarak kabul edilir. Sosyal sigorta kurumları tarafından sosyal sigorta ödeneklerine ilave olarak ya da sigorta ödeneği olarak ödenen prim karşılığı olmayan ödenekler sosyal yardım kapsamına girmez.

(8) Yurtdışı hizmetlerini borçlanarak aylık bağlananların, sosyal güvenlik kanunlarına göre aylık alma şartlarının devam edip etmediğinin tespitine ilişkin 28/8/2008 tarihli ve 26981 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinde yer alan yoklama işlemleri ile ilgili hükümler saklıdır.

### **Aylığın kesilmesi ve yeniden bağlanması**

**MADDE 15 –** (1) Yurtdışında sigortalılık veya ev kadını olarak geçen sürelerini borçlanarak aylığa hak kazananların, bu aylıkları;

a) Sosyal güvenlik sözleşmesi yapılmış olup olmadığına bakılmaksızın herhangi bir ülkede çalışmaya, ikamete dayalı bir sosyal sigorta ya da sosyal yardım ödeneği almaya başladıkları,

b) Türkiye’de sosyal güvenlik kanunlarına göre sigortalı olarak çalışmaya başladıkları, tarihten itibaren kesilir.

(2) Yurtiçinde veya yurtdışında çalışması sona erenlerin veya yurtdışında ikamete dayalı bir sosyal sigorta ya da sosyal yardım ödeneği alanlardan bu ödenek ve yardımları sona erenlerin, aylıklarının tekrar ödenmesi için yazılı talepte bulunmaları halinde, talep tarihini takip eden ay başından itibaren aylıkları tekrar ödenmeye başlanır.

(3) İkinci fıkraya göre aylıkları tekrar ödenmeye başlanacak olanların çalışmaları;

a) Yurtiçinde geçmişse, bu çalışmalar da dikkate alınarak aylıklar, ilgili sosyal güvenlik kanunlarındaki hükümlere göre hesaplanarak,

b) Yurtdışında geçmişse, kesildiği tarihteki aylığı, ikinci fıkrada belirtilen aylığın başlangıç tarihine kadar ilgili sosyal güvenlik kanunlarındaki artış hükümlerine göre yükseltilecek yeniden bağlanır.

(4) Aylığın kesildiği tarihten sonra yurtdışında geçen sigortalılık sürelerinin yeniden aylık bağlanmasında değerlendirilmesi, bu sürelerin Kanuna göre borçlanılmasına bağlıdır.

(5) Kanundan yararlanmak suretiyle malullük, yaşlılık ve emekli aylığı almakta iken yeniden yurtiçinde veya yurtdışında çalışmaya başlayanlar hakkında sosyal güvenlik kanunlarında öngörülen sosyal güvenlik destek primine ait hükümler uygulanmaz.

### **Kısmi aylığın tam aylığa dönüştürülmesi**

**MADDE 16 –** (1) Sosyal güvenlik sözleşmeleri uygulanmak suretiyle kendilerine veya hak sahiplerine sosyal güvenlik kanunlarına göre kısmi aylık bağlananlar, diledikleri takdirde yurt dışında geçen ve tam aylık almak için yeterli gün sayısını veya hizmet belgelerindeki gün sayılarının tamamını borçlanabilirler.

(2) Kısmi aylıkların tam aylığa yükseltilmesinde 13 üncü maddenin birinci fıkrasındaki şartlar aranır. Ancak, kısmi aylık;

a) Borcun ödendiği tarih kesin dönüş tarihinden önce ise kesin dönüş tarihini,

b) Borcun ödendiği tarih kesin dönüş tarihinden sonra ise borcun ödendiği tarihi, takip eden aybaşından itibaren tam aylığa yükseltilir.

(3) Tam aylık bağlanması için gerekli şartların tespitinde, sigortalılık süresi aranmaksızın kısmi aylığın başlangıç tarihindeki ilgili sosyal güvenlik kanunlarına ait hükümler uygulanır.

## **BEŞİNCİ BÖLÜM**

### **Çeşitli ve Son Hükümler**

### **Transferi sağlanan primlerin iadesi**

**MADDE 17 –** (1) Yabancı ülkelerde sosyal güvenlik kurumlarına yatırılmış bulunan primlerin, sosyal güvenlik sözleşmeleri ile Türkiye’ye transferlerinin sağlanması ve bu sözleşmelerde primlerin iadesine engel hükümler bulunmaması halinde;

a) Transfer edilen primlere ilişkin sürelerin tamamının, borçlanılarak tahakkuk ettirilen borcun tamamının ödenmiş

olması halinde, transfer olunan primlerin tamamı,

b) Transfer olunan primlere ilişkin sürelerin bir kısmının, borçlanılarak tahakkuk ettirilen borcun tamamının ödemiş olması halinde, transfer olunan primlerin borçlanılan gün sayısına isabet eden orandaki miktarı transfer tarihindeki cari kur üzerinden Yeni Türk Lirası karşılığı olarak Kurumca sigortalıya, hak sahiplerine veya mirasçularına iade edilir.

(2) Sosyal güvenlik sözleşmelerine göre Türkiye'ye transfer edilen primlere ait gün sayıları, 12 nci maddenin ikinci ve üçüncü fıkraya hükümlerine göre değerlendirilir.

#### **Yürürlükten kaldırılan yönetmelik**

**MADDE 18** – (1) 15/9/1985 tarihli ve 18869 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yurtdışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurtdışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında 3201 sayılı Kanunun Uygulama Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

#### **Mevcut kamu görevlilerinin borçlanma işlemleri**

**GEÇİCİ MADDE 1** – (1) 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa tabi iştirakçi olanların 8/5/2008 tarihinden önce veya sonra yurtdışında geçen hizmetlerinin borçlandırılmasında, borç tutarı ilgililerin Türkiye'den ayrılmadan önce Sandığa tabi hizmetlerinden en son bıraktıkları derece ve kademelerine yurtdışında geçirdikleri ve borçlanmak istedikleri sürenin her üç yılına bir derece ve her yılına bir kademe verilmek ve öğrenim durumları itibarıyla 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 36 ncı maddesindeki yükselebilecekleri dereceleri geçmemek üzere tespit edilecek derece, kademe ve ek göstergeleri ile emekli keseneğine esas aylığın hesabına ait tüm unsurların toplamının başvuru tarihinde yürürlükte olan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarlar esas alınarak, yine o tarihteki kesenek ve karşılık oranlarına göre hesap edilir.

(2) 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra, anılan Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre ilk defa sigortalı olanların sigortalılık başlangıç tarihinden önceki süreleri, bu Kanuna göre borçlandırılmaları halinde, sigortalılığın başlangıç tarihi geriye götürülmez.

(3) 2008 yılı Ekim ayı başından önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre iştirakçi olanların yurtdışında geçen süreleri borçlanmaları halinde; aylıkların hesaplanmasında 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü madde hükümleri uygulanır.

(4) 2008 yılı Ekim ayı başından sonra ilk defa 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olarak çalışmaya başlayanların 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki yurtdışı borçlanma süreleri de, aynı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında değerlendirilir. Bunların aylıklarının hesabında 5510 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi hükümleri uygulanır.

(5) Bu madde kapsamında olanların, borçlanma başvurularında 5434 sayılı Kanundaki yaş hadleri aranmaz.

#### **Zorunlu göçe tabi tutulanların borçlanma işlemleri**

**GEÇİCİ MADDE 2** – (1) Sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmamış ülkelerden zorunlu göçe tabi tutulan ve Türk vatandaşlığına geçenlerin geldikleri ülkedeki çalışma sürelerini borçlanabilmeleri için;

a) 1/1/1989 tarihinden 8/5/2008 tarihine kadar geldikleri ülke tarafından zorunlu göçe tabi tutulmuş olmaları,

b) Zorunlu göçten sonra Türk vatandaşı olup, Türkiye'de ikamet ediyor olmaları,

c) 1/7/1976 tarihli ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna göre bağlanan aylıklar da dahil olmak üzere sosyal güvenlik kuruluşlarından gelir veya aylık almamaları,

ç) Geldikleri ülkedeki çalışma sürelerini belgelendirmeleri,

d) Borçlanma için yazılı başvuruda bulunmaları

şarttır.

(2) Türkiye'de sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi çalışması olmayanların Kuruma, Türkiye'de sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi çalışması olanların ise; en son tabi oldukları sosyal güvenlik kuruluşuna başvurmaları gerekir.

(3) Borçlanmak için örneği Kurumca hazırlanan borçlanma talep dilekçesi ve geldikleri ülkedeki çalışma sürelerini gösterir hizmet belgesinin ibraz edilmesi zorunludur. Kurumun, borçlanma işlemlerinin sonuçlandırılmasına esas olmak üzere, gerekli gördüğü hallerde yeni belge isteme hakkı saklıdır.

(4) Kurumca yapılacak sorgulama sonucunda nüfus kayıtlarında "... Bakanlar Kurulu Kararı ve 2510 veya 5543 sayılı İskan Kanununa istinaden Türk vatandaşlığına alınmıştır." ibaresinin olduğu belirlenenlerden, zorunlu göçe tabi tutulduklarını belgelendirme koşulu aranmaz. Nüfus kayıtlarında bu şekilde ibare bulunmayanlardan ise bu ibarenin işlendiği vukuatlı nüfus kayıt örneği veya "Uyruklu ve Aile Kütüğüne Kayıt Bildirgesi"nin ibrazı istenir.

(5) Borçlandırılan çalışma süreleri, yalnızca emekli veya yaşlılık aylığı bağlanmasında Kanuna göre değerlendirilir. Malullük ve ölüm aylığı bağlanmasında, bu şekilde borçlanılan hizmetler dikkate alınmaz.

#### **Önceki borçlanma sürelerinin değerlendirilmesi**

**GEÇİCİ MADDE 3** – (1) 2008 yılı Ekim ayı başından önceki sürelerin borçlanması halinde, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının;

a) (a) bendi kapsamında bulunan sigortalılar için borçlanılan sürelerle ilişkin prime esas kazançlar, Kanunun 5 inci maddesine göre belirlenen sigortalılık süresinin başlangıç tarihi dikkate alınmaksızın 5510 sayılı Kanunun 41 inci maddesine göre borçlanmaya esas sürenin ilgili aylarına mal edilir.

b) (b) bendi kapsamında bulunan sigortalılar için borçlanılan süreler, 2/9/1971 tarihli ve 1479 Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu veya 17/10/1983 tarihli ve 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununun mülga hükümlerine göre tabi oldukları son basamak üzerinden talebe bakılmaksızın basamak intibakında değerlendirilir.

#### **506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesine tabi sandıklar**

**GEÇİCİ MADDE 4** – (1) 8/5/2008 tarihi ile 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesine tabi sandıkların 5510 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesine göre devredileceği tarih arasında geçerli olmak üzere, borçlanma başvuru tarihinden önce son defa bu sandıklara tabi çalışması bulunanlar ve bunların hak sahipleri yönünden, Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi, 8 inci maddesinin ikinci fıkrası ve geçici 2 nci maddesinin ikinci fıkrası hariç,

Yönetmelikte geçen “Kurum” ibaresi, 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesine tabi sandıkları da kapsar.

(2) Yönetmelik gereğince örnekleri Kurumca hazırlanan belgeler, gerekli düzeltmeler yapılmak kaydıyla birinci fıkrada belirtilen devir tarihine kadar 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesine tabi sandıklarca da kullanılır.

**Bağlanacak aylıkların hesaplanması**

**GEÇİCİ MADDE 5** – (1) Yurtdışında sigortalılık veya ev kadını olarak geçen sürelerini borçlandıktan sonra 8/5/2008 tarihinden 2008 yılı Ekim ayı başına kadar tahsis talebinde bulunan sigortalılar ve bu tarihler arasında ölen sigortalıların hak sahiplerine bağlanacak aylıkların hesaplanmasında 5510 sayılı Kanunla mülga ilgili sosyal güvenlik kanunları hükümleri uygulanır.

**Kazanılmış haklar**

**GEÇİCİ MADDE 6** – (1) 8/5/2008 tarihinden önce yurtdışı borçlanma başvurusunda bulunanlardan; borç tahakkuku ile ilgili işlemleri devam edenlerin, borç tahakkuku yapılmış olanların, tahakkuk ettirilen borçlarını ödeyenlerin ve borçlandıkları yurtdışı hizmetleri dikkate alınarak aylık bağlanmış olanların kazanılmış hakları saklıdır. Bunların borçlanma işlemleri, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki hükümlerine göre sonuçlandırılır.

(2) 8/5/2008 tarihinden önce Bakanlar Kurulu Kararı ile en son değiştirilen dövizin miktarı, tahakkuk ettirilmiş borçlarının tamamını ödemiş olanların bakiye borç sürelerine uygulanır.

**Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihe kadar yapılan başvurular**

**GEÇİCİ MADDE 7** – (1) 8/5/2008 tarihinden itibaren yapılan başvurular hakkında bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.

**Yürürlük**

**MADDE 19** – (1) Bu Yönetmelik, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**Yürütme**

**MADDE 20** – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini, Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan, Maliye Bakanı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı müştereken yürütür.